

Aalborg Universitet

AALBORG UNIVERSITY
DENMARK

Hvordan forbedres EGU-uddannelsen?

Hertel, Charlotte; Hertel, Frederik

Published in:
Ungdomsskolen

Publication date:
2015

Document Version
Også kaldet Forlagets PDF

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):
Hertel, C., & Hertel, F. (2015). Hvordan forbedres EGU-uddannelsen? *Ungdomsskolen*, (4), 14-15.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Hvordan forbedre EGU?

Som omtalt i bladet i marts er EGU-løftet i Viborg og Silkeborg blevet evalueret. Forfatterne bag evalueringsrapporten skriver her om erfaringer og perspektiver – især hvad angår praktikophold

Af Charlotte Hertel og Frederik Hertel, EGU-løftet

At EGU-uddannelsen har mange og meget forskellige fortalere, er ikke overraskende. Det skyldes de imponerende læringsresultater, som elever, vejledere og praktikværter producerer i fællesskab. Men det skyldes også en uddannelsespraksis, der reelt er en "brokade" af elementer, som kan indskrives i så forskellige pædagogisk-filosofiske traditioner som f.eks.: Pædagogisk realisme, humanistisk pædagogik, strukturel pædagogik og situeret læring.

Det er samtidig også en uddannelse, der involverer mange og meget forskellige læringsarenaer som virksomheder, vejledningssituationer, rejser/ekskursioner, uddannelsesforløb på bl.a. højskoler, erhvervsskoler og VUC-centre. I denne artikel vil vi beskrive nogle af EGU-uddannelsen styrker og afslutningsvist beskrive et område, som vi mener kan videreudvikles.

Virksomheden som læringsarena

EGU-uddannelsen vægter virksomheden som læringsarena, og derfor indtager praktikken en helt central placering i de ellers meget forskellige og individualiserede EGU-forløb. Det er praktikken, der virker attraktiv for de skoletrætte, for praktikken tilbyder erfaringsrum, der er kvalitativt forskellig fra elevernes tidligere skoleerfaringer.

Men praktikken kan af andre fortalere af EGU-uddannelsen også ses som at-

tråværdig, fordi den repræsenterer en disciplinering til lønarbejde. Den sociale orden, herunder lederens magt, praktiklønnen og de modtræk, der ved fravær kan gøres i denne ydelse, fungerer reelt som en stærk ydre motivationsfaktor for elevers forandringsprocesser.

Oprigtig interesse i eleven

De praktikværter, vi har mødt, udviser en oprigtig interesse i at hjælpe netop deres elever, og vores analyser viser, at de yder et uvurderligt bidrag til disse EGU-elever. Praktikforløbene kan derfor ikke blot reduceres til en disciplinering til lønarbejde. Der foregår også vigtige sekundære socialiseringsprocesser, hvori virksomhedens praksisfællesskab spiller en signifikant rolle. Praksisfællesskabet tilbyder bl.a. eleven et læringsrum, en identitet, et "medlemskab", en accept, en anerkendelse, en gensidig forpligtelse og en afhængighed, der er unik. Alle disse elementer i praktikken virker, sammen med bl.a. EGU-vejledningen, retningsgivende for elevens læring og identitetsudvikling.

Forandringsprocesser

Praktikstederne udgør et betydningsfuldt socialt fællesskab, der er afgørende for, at den unge kan sættes sig selv i spil og skabe sine forandringer. I nogle tilfælde gennemfører EGU-eleven så store forandrings- og læreprocesser, at de bliver en betydningsfuld ressource for virksomheden.

I et tilfælde fortæller en praktikvært, at deres praktikelev "Iben" vil være i

” EGU-uddannelsen producerer flotte og væsentlige resultater. Men det er ikke ensbetydende med, at uddannelsen ikke kan blive endnu bedre ”

førertrøjen, og at hun kun skal have en instruktion én gang for at kunne løse selv ret komplicerede opgaver. Praktikværten fortæller således også, at "Iben" udmærker sig ved at være hurtigere end sine kollegaer, der har været flere år i firmaet. Samtidig fortæller han, at de andre medarbejdere har stor respekt for "Iben",

og roser hende for at kunne få "noget fra hånden".

Et paradoks

Som en praktikvært fremhæver, er det vigtigt, at eleverne også føler, at de gør en forskel. De er ikke kun med for at feje og rydde op.

En anden praktikvært siger direkte:

[sagt ligeud!]

"De er sgu også med for at hjælpe. Nogle gange går du sammen med en eller to svende. Svenden han er sgu afhængig af, at du kommer. Det er jo egentligt ikke mig, du snyder. Hvis du melder dig syg, er det svenden, du snyder, for han regner jo med, at du kommer".

Der ligger en stærk indre og ydre motivation for forandrings- og læreprocesser i den gensidige afhængighed mellem elev og praktiksted/praktikvært. Eleverne forstår, at der forventes noget af dem, og de beskriver det dels som: "Man skal kende sin plads" og dels, at der fra praktikværtens side forventes: "Punktlighed. Har man lavet en aftale, står man ved den". Elevernes erfaring viser således også, at: "Gider de [praktikstedet, red.] ikke én, har man hurtigt sin første sygedag". Uddannelsens paradoks er, at elevens forandrings- og læreprocesser er afhængig af, at eleven indgår i et forpligtende fællesskab, der knytter vedkommende tæt til de arbejdsprocesser, som foregår i virksomheden. Men på den anden side må praktikstedet aldrig blive så afhængig af eleven, at arbejdstilrettelæggelsen tager afsæt i, at de har en EGU-elev tilknyttet.

Uddannelsens formål

Analysere man EGU-bekendtgørelsen, bliver det tydeligt, at der er tale om en forholdsvis bred uddannelsesramme, der skal fortolkes. Fortolkningsarbejdet foregår gennem den overordnede

uddannelsesplan, som UU-centret udarbejder. Men tolkningen foregår også gennem den uddannelsesplan, som vejlederen udarbejder på baggrund af vejledningssamtaler med eleven. Som eksempel kan vi nævne eleven, hvis overordnede mål er: "At NN oparbejder erfaring og selvtillid, så han kan få en læreplads som smedeelev". NN's uddannelsesforløb veksler efterfølgende mellem skole- og praktikforløb i smedevirksomheder. Indholdet i skoleforløbene er dels af almen dannende karakter og dels af mere fagspecifik karakter, der foregår på en erhvervsskole.

Og for praktikforløb...

Når man analyserer beskrivelsen af formålet med de enkelte praktikforløb, så bliver målsætningerne, hvilket måske nok er lidt overraskende, ikke konkretiseret eller præciseret. I en uddannelsesplan hedder det fx: "Målet er, at NN får erfaring med de mangeartede opgaver inden for ejendoms-service faget". I et andet eksempel hedder det: "Målet er at NN får praksiserfaringer fra detailhandelsbranchen, så han kan udvikle sig hen i mod at kunne tage videre uddannelse eller søge job i branchen".

Der kan naturligvis eksistere ikke-nedskrevne præciseringer af læringsmålene for praktikperioderne, men det ændrer principielt ikke på, at det er vanskeligt for alle de involverede parter at foretage løbende evalueringer

af læreprocesserne og af den kvalitet, som praktikforløbet har for eleven. EGU-vejlederne har derfor en vigtig pointe i deres forslag om, at der skal tages initiativ til at udvikle metoder til at præcisere praktikmålene og metoder til sikre en bedre elevafklaring inden praktikforløbene.

Beskrivelse af praktikkens læringsmål

EGU-uddannelsen producerer flotte og væsentlige resultater. Men det er ikke ensbetydende med, at uddannelsen ikke kan blive endnu bedre. Et af de udviklingsområder som EGU-vejledere selv påpeger er, hvordan læringsmål for praktikken fastsættes, så der dels sikres den rigtige læring og således sikres et godt grundlag for en løbende evaluering af læreprocesserne i praktikken.

Det handler selvsagt om at skabe de bedst tænkelige læreprocesser for elever i praktik. Det mener vi kræver en god beskrivelse af læringsmålene for praktikforløbene, der selvfølgelig må bygge på vejlederens kendskab til det fagområde/-felt, eleven kommer i praktik indenfor.

Hele evalueringsrapporten kan downloades fra Viborg Ungdomsskoles hjemmeside under EGU/EGU løftet